

MINISTARSTVO JAVNE UPRAVE
(naziv ministarstva koje je sprovelo javnu raspravu)

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI
Nacrt nacionalnog akcionog plana za sprovođenje inicijative
Partnerstvo za otvorenu upravu u Crnoj Gori
za period 2018- 2020

(naziv nacрта koji je bio predmet javne rasprave)

Vrijeme trajanja javne rasprave: 14. septembar 2018. godine- 4. oktobar 2018. godine (20 dana) i konsultativni sastanak (dodatne konsultacije) održan 15. oktobra 2018. godine.

Način sprovođenja javne rasprave (održavanje okruglih stolova, tribina i prezentacija, sa navedenim mjestom i datumom održavanja; dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku, sa navedenim načinom i rokom dostavljanja):

Ministarstvo javne uprave je na osnovu člana 15 *Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija* (Službeni list Crne Gore, br. 41/18) objavilo **Javni poziv zainteresovanoj javnosti za učešće u javnoj raspravi o Nacrtu nacionalnog akcionog plana za sprovođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu u Crnoj Gori za period 2018- 2020-**
http://www.mju.gov.me/rubrike/javne_rasprave/190556/Javna-rasprava-o-Nacrtu-Nacionalnog-akcionog-plana-za-sprovođenje-inicijative-Partnerstvo-za-otvorenu-upravu-u-Crnoj-Gori-za-per.html.

Primjedbe, predlozi i sugestije dostavljani su u elektronskom obliku na propisanom obrascu, na e mail adresu ana.gojkovic@mju.gov.me.

Imajući u vidu značaj unaprjeđenja prakse u oblasti *poboljšanja javnih usluga i učešća građana*, cijeneći da je potrebno dodatno sa ciljnim grupama razgovarati o njihovim potrebama, predviđenim rješenjima i očekivanim rezultatima u kontekstu navedenih mjera, Ministarstvo je u saradnji sa UNDP, organizovalo **konsultativni sastanak**, sa posebnim osvrtom na aktivnosti izrade *Nacionalnog identifikacionog dokumenta i E-demokratiju*. Konsultativni sastanak je održan u Podgorici, 15. oktobra 2018. godine.

Na portalu e-Uprave, 21. septembra 2018. godine, postavljen je **upitnik za građane „Predloži za otvorenu upravu!“** https://www.euprava.me/usluge/detalji_usluge?generatedServiceId=859 da iznesu svoje predloge i ideje kako unaprijediti transparentnost u javnoj upravi i kvalitet javnih usluga.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi: Goran Jovetić, državni sekretar i kontakt osoba za inicijativu Partnerstvo za otvorenu upravu za Crnoj Gori, Bojana Bajić, načelnica Direkcije za elektronske registre, Mirjana Begović, načelnica Direkcije za modernizaciju i informatizaciju, Ana Gojković, samostalna savjetnica, Marija Janković, samostalna savjetnica.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: **Primjedbe, predloge i sugestije elektronskim putem dostavile su dvije nevladine organizacije: NVU Institut alternativa (15 prijedloga) i NVO Centar za demokratsku tranziciju (pet prijedloga).**

Konsultativnom sastanku prisustvovali su članovi/ice Opreativnog tima iz Kabineta potpredsjednika Vlade, Generalnog sekretarijata Vlade, Ministarstva pravde i NVO Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore (4), predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova (3), Ministarstva javne uprave (6), Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama (1), Poreske uprave (1), predstavnici NVO: Crnogorske panevropske unije (1), NVU Instituta alternativa (2), Centar za razvoj nevladinih organizacija (1), Građanska alijansa (1), predstavnici UNDP Crna Gora (3), DEU Projekta „Tehnička podrška razvoju institucionalnih mehanizama saradnje organa i državne uprave u Crnoj Gori” (1) i predstavnici iz ICT kompanija: Amplitudo, Digit Montenegro d.o.o., Infostream d.o.o., S&T Crna Gora (4). Ukupno je bilo 28 učesnika (uključujući i četvero panelista).
Upitnik Predloži za otvorenu upravu! ispunile su tri građanke.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

I Primjedbe, prijedlozi i sugestije dostavljeni elektronskim putem

O pristiglim komentarima izjasnio se Operativni tim Partnerstva za otvorenu upravu i Ministarstvo javne uprave, kao i Direkcija za zaštitu tajnih podataka i Uprave za javne nabavke.

Prijedloge NVU Instituta alternativa razmatrao je Operativni tim, na sjednici održanoj 17. oktobra 2018. godine. U nastavku su komentari na prijedloge da se u Nacionalni akcioni plan za sprovođenje inicijative Parnerstvo za otvorenu upravu, između ostalog uvrsti:

Prijedlog broj 1 koji se odnosi na kreiranje i redovno ažuriranje kataloga upravnih usluga koje pružaju organi državne uprave, lokalne samouprave i organizacije koje vrše javna ovlašćenja.
Kreiranje i redovno ažuriranje kataloga usluga koje će se građanima pružati na lokalnom i centralnom nivou preduslov je realizacije jedne od ključnih mjera Akcionog plana za reformu javne uprave- unaprjeđenja usluga građanima i segment koji se odnosi na uvođenje instituta „one stop shop”. realizacija ove aktivnosti je u toku.

Prijedlog broj 2 koji se odnosi na sprovođenje redovnog godišnjeg monitoringa poštovanja smjernica za kreiranje elektronskih dokumenata u skladu sa standardima e-pristupačnosti.
Prijedlog je prihvaćen. Potrebno je odrediti odgovarajući model kako bi Ministarstvo javne uprave u saradnji sa organizacijama civilnog društva realizovalo ovu aktivnost.

Prijedlog broj 3 koji se odnosi na objavljivanje skala zarada za sva pojedinačna zvanja/kategorije radnih mjesta na internet stranicama organa državne uprave, lokalnih samouprava, organizacija koja vrše javna ovlašćenja, preduzeća čiji je osnivač država ili opština, odnosno koja su u većinskom državnom ili opštinskom vlasništvu.

Prijedlog nije prihvaćen. Zarada u smislu *Zakona o zaštiti podataka o ličnosti* ("Službeni list CG", broj 79/08, 70/09, 44/12 i 22/17) je lični podatak, te se u smislu tog *Zakona* može koristiti u izvršavanju drugih zakona, kao što je to npr. u slučaju objavljivanja zarada javnih funkcionera, dok se svi ostali podaci o zaradama mogu objaviti samo uz saglasnost lica na koji se podatak odnosi. Dodatno ne postoji zakonoska obaveza objavljivanja ovakvih podataka. Sa druge strane, pomenuto pitanje je regulisano Zakonom o zaradama u javnom sektoru („Službeni list CG, broj 16/16, 83/16, 21/17, 12/18, 39/18.i 42/18)- zavisno od nivoa kvalifikacije obrazovanja, složenosti poslova, odgovornosti i drugih elemenata bitnih za vrednovanje određenog posla pojedina zvanja u javnom sektoru raspoređuju se u više grupa poslova i izražavaju se u koeficijentima. Posebnim odredbama regulisano je po kom se osnovu mogu uvećati zarade.

Prijedlog broj 4 koji se odnosi na objavljivanje odluka o pokretanju popune radnog mjesta, izvještaja o sprovedenoj provjeri sposobnosti i odluka o izboru kako bi sporovi koje pokreću kandidati za radna mjesta u državnoj i lokanoj upravi pravovremeno ostvarili i zaštitili svoja prava.

U skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima (Službeni list CG, broj 2/2018) kandidat koji se prijavio na oglas ima pravo da pregleda dokumentaciju oglasa, u prisustvu službenika organa za upravljanje kadrovima. Način uvida u dokumentaciju oglasa propisan je *Pravilnikom o sadržini oglasa, načinu ispravke, prijavljivanja na oglas elektronskim putem i uvida u dokumentaciju oglasa* (Službeni list Crne Gore, broj 8/2013): Kandidatu koji je podnio zahtjev za uvid u dokumentaciju oglasa, omogućiće se uvid u dokumentaciju oglasa u Upravi za kadrove, u prisustvu ovlašćenog službenika, na način da se obezbijedi zaštita ličnih podataka, u skladu sa zakonom.

Prijedlog broj 5 koji se odnosi na izradu obrasca lokalnih budžeta za građane, kako bi se uvela praksa objavljivanja budžeta u format prilagođenom građanima.

Prijedlog je prihvaćen. Očekuje se da će realizacijom ove aktivnosti budžet postati prijemčiviji građanima, uz unaprijeđen vizualni prikaz grafika i narativnih objašnjenja. Dodatno, neke opštine već realizuju ovu aktivnost (Danilovgrad, Tivat i Kotor). Prijedlog je kompatibilan sa predviđenom aktivnošću „Vizualizacija nacionalnog bužeta i budžeta lokalnih samouprava” u okviru mjere „Transparentnost javnih finansija”.

Prijedlozi i preporuke broj 6, 6.1. i 7 koji se odnose na izmjene i dopune Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Napomena: Prijedlozi i preporuke će biti razmatrani pilikom priprema izmjena i dopuna Zakona o slobodnom pristupu informacijama, planiranim za 2019. godinu.

Prijedlog broj 8 koji se odnosi na objavljivanje svih odluka o dodjeli sredstva budžetskih rezervi.

Prijedlog nije prihvaćen. Način na koji se koriste sredstva iz stalne budžetske rezerve je propisan, kao i ko donosi odluku o korišćenju tih sredstava. Ti podaci se mogu dobiti putem zahtjeva za slobodan pristup informacijama, osim onih podataka koji su označeni stepenom tajnosti. Dodatno, podaci o ličnosti su zaštićeni i ne mogu se koristiti bez saglasnosti pojedinca na kojeg se zahtjev odnosi, pa se ti podaci ne mogu objavljivati.

Prijedlog broj 9 koji se odnosi na objavljivanje pojedinačnih godišnjih izvještaja naručilaca o sprovedenim javnim nabavkama u elektronski čitljivom formatu.

Prijedlog broj 10 koji se odnosi na objavljivanje godišnjih konsolidovanih izvještaja o javnim nabavkama u otvorenom, mašinski čitljivom i pretraživom formatu.

Prijedlozi nijesu prihvaćeni. Razlozi za neobjavljivanjem pojedinačnih i konsolidovanog izvještaja o javnim nabavkama na internet stranici Uprave za javne nabavke u elektronski čitljivom i pretraživom formatu ogledaju se isključivo u zaštiti podataka, čuvanju autentičnosti dostavljenih izvještaja od strane naručilaca i sprječavanju eventualnih zloupotreba. Pored navedenog postojeće tehničko rješenje ne dozvoljava traženu mogućnost.

Prijedlog broj 11 koji se odnosi na propisivanje obaveze da se podaci iz Registra javno privatnog partnerstva, Registra ugovora javnog privatnog partnerstva, kao i Registra koncesija, koje predviđaju aktuelni Nacrt zakona o javno privatnom partnerstvu i Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama budu javno dostupni u mašinski čitljivom formatu.

Prijedlog nije prihvaćen. Zakon o privatnom javnom partnerstvu i Zakon o koncesijama su u izradi.

Prijedlog broj 12 koji se odnosi na sačinjavanje izvještaja o sprovođenju Zakona o tajnosti podataka u poslednjih tri godine koji će da sadrži analizu svih odredbi a posebno informacije 1, 2, 3, 4 i 5.

Prijedlog je djelimično prihvaćen.

1. Kreirati spisak podataka kojima je istekla tajnost u zakonski propisanom roku (sa kratkim opisom).

Komentar: Neprihvatljivo je da Direkcija za zaštitu tajnih podataka kreira spisak podataka kojima je istekla tajnost u zakonski propisanom roku (sa kratkim opisom) iz razloga što ne raspolaže tim podacima, Direkcija u Izvještaju može da prikaže samo bročano stanje podataka kojima je istekla tajnost u zakonski propisanom roku, a na osnovu podataka iz organa u čijem radu nastaju tajni podaci. Samo organi u dijem radu su nastali tajni podaci, po prestanku tajnosti, mogu kreirati spisak podataka kojima je prestala tajnost sa kratkim opisom i objaviti na ih na svom sajtu, (Moguće predvidjeti kroz novu mjeru).

Predlog za tačku 1: Preformulisati tačku 1 tako da glasi: „Broj tajnih podataka kojima je istekla tajnost u zakonski propisanom roku, ukupno i po organima,“

2. Spisak državnih organa koji su formirali komisiju za periodično preispitivanje tajnosti podataka, sa brojem podataka čija je tajnost razmotrena.

Komentar: Prihvata se predlog za tačku 2 da Direkcij za zaštitu tajnih podataka a za zaštitu tajnih podataka sačinji spisak državnih organa koji su obrazovali komisiju za periodično preispitivanje tajnosti podataka i da zatražili od tih organa izvještaj o broju podataka čija je tajnost razmatrana u postupku preispitivanja tajnosti.

3. Broju podataka kojima je u svakoj od komisija smanjen stepen tajnosti,

Komentar: Prihvata se predlog iz tačke 3.

Predlog za tačku 3: Preformulisati tačku 3 tako da glasi: „Broju podataka kojima je promijenjen (smanjen) stepen tajnosti u svakom od organa u kojima su formirane komisije za periodično preispitivanje tajnosti podataka“.

4. Spisak podataka (informacija, dokumenata, sa kratkim opisom), sa kojih je uklonjena oznaka tajnosti

Komentar: Neprihvatljivo je da Direkcija za zaštitu tajnih podataka sačini spisak podataka (informacija, dokumenata sa kratkim opisom) kojima je ukinuta tajnost i sa kojih je uklonjena oznaka tajnosti iz razloga što ne raspolaže tim podacima, Direkcija u Izvještaju može da prikaže samo bročano stanje podataka kojima je ukinuta tajnost i sa kojih je uklonjena oznaka tajnosti, a na osnovu podataka iz organa u čijem radu nastaju tajni podaci. Samo organi u čijem radu nastaju tajni podaci, mogu kreirati spisak podataka [informacija, dokumenata, sa kratkim opisom) kojima je na predlog komisije ukinut stepen tajnosti, samim tim i ukinuta oznaka tajnosti i objaviti ih na svom sajtu, (Možda predvidjeti kroz novu mjeru)

Predlog za tačku 4: Preformulisati tačku 4 tako da glasi: „ Broj tajnih podataka kojima je na predlog komisije ukinut stepen tajnosti, ukupno i po organima.“

5. Podatke o sprovođenju kaznenih odredbi, posebno spisak pravnih lica kažnjenih po osnovu svake tačke člana 82 (pojedinačno)

Komentar: Prihvatljivo.

Prijedlog broj 13 koji se odnosi na formiranje međuresorske radne grupe, koju će voditi Ministarstvo pravde, a koja će pripremiti analizu stanja i razlika u statističkom izvještavanju iz oblasti krivičnog pravosuđa.

Prijedlog nije prihvaćen. U okviru realizacije *Strategije informaciono- komunikacionih tehnologija pravosuđa za period 2016-2020*, koju je usvojila Vlada Crne Gore na sjednici od 17.06.2016.godine predviđena je realizacija nekoliko ključnih strateških stubova. U tom pravcu, potpisan je *Sporazum između Vlade Crne Gore i Programa Ujedinjenih nacija za razvoj-UNDP*,

u okviru kojeg će se realizovati veoma važne mjere predviđene Akcionim planom za implementaciju pomenute Strategije:

- a) Razvoj novog softvera za sudove zajedno sa elektronskom razmjenom podataka između sudova i drugih institucija pravosuđa. Specifikacijom je predviđeno da ova komponenta u sebi sadrži modul za izvještavanje koji bi predstavljao pouzdan statistički alat na nivou sudstva. Do kraja ove godine otpočeće aktivnosti na razvoju ovog sistema;
- b) Razvoj softvera za Business Intelligence(BI) izvještavanje čime bi se dodatno ojačali statistički kapaciteti cijelog pravosuđa;
- c) Razvoj novog softverskog rješenja za ZIKS.

Zajedno sa razvojem podsistema Ministarstva pravde, kao i povezivanjem svih ostalih podsistema ISP-a sa podsistemom tužilaštva (koji je u funkciji), navedene komponente u Sporazumu su ključne u postizanju ujednačene statistike na nivou pravosudnih institucija. Imajući u vidu navedeno, smatramo da bi bilo suvišno formirati traženu Radnu grupu

Prijedlozi broj 14 i 15, te prijedlozi broj 1 i 2 Centra za demokratsku tranziciju koji se odnose na unaprjeđenje transparentnosti rada Vlade i kreiranja politika u Vladi, tako što će objavljivati, makar djelimično, zapisnici i transkripti sa sjednica Vlade, omogućiti live stream sjednica Vlade, donijeti poseban pravni akt kojim će se regulisati politike i pravila za ostvarivanje otvorenosti Vlade, ministarstava i drugih organa državne uprave, te uvesti sankcije za one koji ne poštuju ta pravila.

Prijedlozi su prihvaćeni. Isti će biti uzeti u razmatranje prilikom priprema izmjena i dopuna Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave. Dodatno, članom 4 Zakona o državnoj upravi, propisano da je rad organa državne uprave javan, kao i da su građanima dostupni podaci, dokumenta, izvještaji i informacije organa državne uprave, osim u slučajevima određenim zakonom. Odredbama člana 12, Zakona o slobodnom pristupu informacijama, propisano je koje informacije je organ vlasti dužan da objavi na svojoj internet stranici.

Napomena: Predloge Centra za demokratsku tranziciju, koje je predstavila članica Operativnog tima Milena Gvozdinović, razmatrao je Operativni tim na drugoj sjednici održanoj 12 septembra 2018., prije objave Poziva za učešće u javnoj raspravi. Prijedlozi su ponovljeni u toku Javne rasprave. U nastavku su komentari na ostale prijedloge CDT-a kojima se predlaže da se u Nacionalni akcioni plan za sprovođenje inicijative, Partnerstvo za otvorenu upravu, između ostalog uvrsti:

Prijedlog broj 3 koji se odnosi na rekonstrukciju internet stranice Vlade podstranica ostalih organa.

Rekonstrukcija portala Vlade i podportala ministarstava i drugih organa državne uprave planirana je za 2019. godinu (Plan javnih nabavki za 2019. godinu).

Prijedlog broj 4 koji se odnosi na sačinjavanje pravne analize Zakona o slobodnom pristupu informacijama, a u cilju izmjene pomenutog Zakona i usklađivanja sa međunarodnim standardima iz ove oblasti.

Strategijom za reformu javne uprave za period od 2016-2020. godine u oblasti slobodnog pristupa informacijama prepoznati su određeni problemi, koji se, u bitnom, odnose na: nedovoljnu obaviještenost obveznika primjene zakona o obavezama, pogotovu u dijelu obaveze proaktivnog objavljivanja informacija i davanja informacija od strane organa koji tu informaciju ne posjeduje; „ćutanje uprave” u postupcima po zahtjevima za slobodan pristup informacijama; na visoke troškove za podnosiocima zahtjeva u vezi sa kopiranjem informacija; slabe kapacitete službenika u organima koji vrše poslove u ovoj oblasti i slabe administrativno-tehničke kapacitete Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. U cilju prevazilaženja navedenog, Strategijom i Akcionim planom za njeno

spvođenje planirane su određene aktivnosti radi unaprjeđenja stanja u ovoj oblasti, između ostalih Analiza normativnog okvira u oblasti slobodnog pristupa informacijama, čija priprema je u toku.

Prijedlog broj 5 koji se odnosi na usvajanje Zakona o izvršnoj vlasti , kojim će se normativno urediti funkcionisanje Vlade, Ministarstava, samostalnih organa uprave i organa uprave u sastavu ministarstava.

Pomenuto je uređeno Zakonom o državnoj upravi, kao i Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave. Napominjemo da je u skupštinskoj proceduri donošenje novog Zakona o državnoj upravi.

II Konsultativni sastanak

<http://www.mju.gov.me/vijesti/192644/Odrzan-Konsultativni-sastanak-oko-Akcionog-plana-Partnerstva-za-otvorenu-upravu-OGP.html>

Na konsultativnom sastanku diskutovano je o izradi Nacionalnog identifikacionog dokumenta, kao jedne od ključnih mjera predviđenih u NAP-u. Istaknuto je da se njegovim uvođenjem namjerava postići veći stepen interoperabilnosti u dijelu prepoznavanja i identifikacije, doprinoseći objedinjavanju evidencija koje se vode na više mjesta, te određenih istih podataka koji se vode u različitim bazama. Pravni identitet je jasan i procedure su jasno propisane, međutim treba intezivnije graditi digitalni identitet uz posjedovanje digitalnog sertifikata. Cilj je da se jednim nacionalnim identifikacionim dokumentom olakša građanima da na jednostavan način pristupe uslugama na jednom mjestu i izbjegne odlazak od šaltera do šaltera.

Učesnici su pohvalili ideju izrade NID-a i ocijenili da je neophodno pripremiti odgovarajuću strukturu za realizaciju iste, obezbijediti potrebna sredstva te sprovesti promotivnu kampanju, kako bi se postigao što bolji rezultat.

U odnosu na oblast E- demokratija, istaknuti su benefiti učešća građana u donošenju odluka kako na centralnom tako i na lokalnom nivou. Kako građani do sada nisu pokazali interesovanje da se putem digitalnih medija uključe u pomenute procese, potrebno je olakšati pristup javnim politikama u izradi, povećati transparentnost procesa razvoja politika i uticati na motivaciju građana i to prije svega kreiranjem interaktivnog online prostora na portalu E-uprave za sprovođenje javnih rasprava i promotivnim aktivnostima.. Dodatno, na sličan način treba postupiti i ponovo pokrenuti portal E-peticije.

Učesnici su bili saglasni da su navedeni procesi zahtjevni, te da je potrebna međusektorska saradnja i razmjena informacija kako bi participativna kultura postala sve više zastupljena u našem društvu. U odnosu na portal E- participacija, ukazano je na složenost tehničke specifikacije, koja treba da obuhvati propisane oblike konsultovanja zainteresovane javnosti u izradi zakona i strategija, ali i uključivanja NVO predstavnika u radna tijela koja obrazuju organi državne uprave.

III Odgovori građana na upitnik Predloži za otvorenu upravu!

Pregled pitanja iz upitnika Predloži za otvorenu upravu! i dostavljenih odgovora:

1.Na koji način smatrate da Vlada može unaprijediti transparentnost/ otvorenost?

1. Uspostavljanjem jasnih pravila i procedura i rokova, koje će svi poštovati i sa kojima će svi korisnici biti unaprijed upoznati.

2. Proaktivnim objavljivanjem materijala, analiza, strateških dokumenata, podataka o kojima vodi evidenciju u mašinski čitljivom formatu.
3. Vlada, odnosno njene institucije transparentnost i otvorenost mogu poboljšati kroz adekvatnije sprovođenje procesa planiranja javnih politika, s prethodnim najavama, rokovima i konsultacijama s građanima, odnosno NVO i prije faze izrade Programa rada Vlade i drugih godišnjih dokumenata. Trenutno NVO su uključene samo u proces javnih konsultacija i javne rasprave i to nekada su ti procesi upravo zatvoreni i ograničavajući od strane Vlade, odnosno pojedinih resora. Dodatno, svi Vladini resori bi u skladu s obavezom trebali objavljivati spisak dokumenata, odnosno plan javnih rasprava/konsultacija koje će sprovesti tokom godine. I na kraju dokumenti koji se razmatraju i usvajaju moraju biti objavljivani na vidnim, lako dostupnim lokacijama, uz obaveznu pristupačnost formata za osobe s invaliditetom. Takođe, Vlada, odnosno njeni resori moraju uzeti u obzir učešće građana i relevantnost informacija za njih (građani nekada nijesu informisani u dovoljnoj mjeri na osnovu šturih i birokratskih saopštenja). Resori moraju podsticati interakciju s građanima posebno putem društvenih mreža, na način što neće samo saopštavati, već pitati i podsticati na dijalog, i trebaju održavati češće kvartalne konsultacije s NVO. Dodatno resori koji imaju naloge na društvenim mrežama bi ih morali držati aktivnih jer trenutno ima naloga koji su potpuno neaktivni i to se dešava zbog kadrovskih promjena, što ne bi trebao/smio biti slučaj.

2. Navedite ključni problem koji smatrate da je potrebno riješiti kada su u pitanju javne usluge.

1. Zapošljavanje kadra koji je nestručan, nejasne procedure i nepoštovanje pravila unutar institucija sistema. Nepoštovanje radnog vremena od strane zaposlenih u javnim ustanovama i njihova neinformisanost.
2. Veliki redovi, čekanje ispred šaltera i informatička nepovezanost organa državne uprave (nepostojanje "jedinstvenog šaltera" za najvažnije usluge).
3. Javne usluge nijesu dostupne ni pristupačne osobama s invaliditetom, iako je ovo pravo garantovano osobama s invaliditetom u skladu s Konvencijom UN o pravima osoba s invaliditetom. Javna uprava o ovoj temi nema dovoljna i specifična znanja, koja bi trebala usvajati planiranjem obuka i treninga s ekspertima iz organizacija osoba s invaliditetom. Na primjer, ne mali broj javnih usluga čak koštaju osobe s invaliditetom više nego druge građane, što je u suprotnosti sa zakonom (Primjer. vađenje ličnih dokumenata i dr.) Javne usluge moraju biti pristupačne, odnosno pružati se u pristupačnim prostorima, i u pristupačnim formatima i na taj način i dostupne građanima s invaliditetom. Takođe, postoji set javnih usluga koje se pružaju u mnogim zemljama Evrope koje OSI iz Crne Gore nijesu dostupne.

3. Na koji način predlažete da se taj problem riješi?

1. Povezivanjem zaposlenih u svim sektorima, jedinstvena elektronska baza koja bi bila javno dostupna. Bolja informisanost građana, ne na zahtjev samih građana već javno objavljivanje svih procedura prije njihovog stupanja na snagu.
2. U samom strateškom okviru mislim da je predviđeno stvaranje jedinstvenog informacionog sistema na čemu treba poraditi. Ali je potrebno imati u vidu i potrebu za ažuriranjem podataka koje u svojim bazama posjeduju državni organi kako bi razmjena bila svrsishodna.
3. Što se tiče otvorenosti, potrebno ju je više promovisati među službenicima. Treba jačati svijest da je država "na usluzi" građanima, a ne obratno. Dijelom je objašnjeno i u okviru opisa problema. Dodatno je moguće objasniti u direktnim konsultacijama. Predlažemo da tim koji bude zadužen za Akcioni plan uključi UMHCG u procesu izrade dokumenta.

Komentar Operativnog tima i Ministarstva javne uprave:

Prijedlozi građana, dostavljeni kroz odgovore na **upitnik Predloži za otvorenu upravu!** kompatibilni su sa predloženim mjerama i aktivnostima iz Nacrta nacionalnog akcionog plana, ali strateškim pravcima u oblasti reforme javne uprave, te primjenom i praćenjem primjene *Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija*, (Službeni list CG, broj 41/18).

U skladu sa, u periodu obrazovanja Operativnog tima važećom Uredbom o načinu i postupku ostvarivanja saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija („Službeni list CG“, broj 7/2012), objavljen je Javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje pet predstavnika za članove Operativnog tima Partnerstva za otvorenu upravu- <http://www.gov.me/pretraga/187518/Javni-poziv-nevladinim-organizacijama-za-predlaganje-5-pet-predstavnika-predstavnica-za-clanove-clanice-Operativnog-tima-Partner.html?AccessibilityFontSize=150> i

Dopunski javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje četiri (4) predstavnika/predstavnica za članove/članice Operativnog tima Partnerstva za otvorenu upravu- <http://www.mju.gov.me/vijesti/188870/DOPUNSKI-JAVNI-POZIV.html> na osnovu kojih su nevladine organizacije mogle predložiti svoje predstavnike za članstvo.

Članom 9 Odluke o obrazovanju i sastavu Operativnog tima Partnerstva za otvorenu upravu (“Službeni list CG”, broj 41/18) propisano je da u radu Operativnog tima mogu, po pozivu rukovodioca Operativnog tima, učestvovati i predstavnici drugih organa, institucija i stručna lica iz odgovarajućih oblasti, bez prava odlučivanja. Navedena odredba će se primjenjivati shodno od strane Operativnog tima prepoznatim potrebama kako u procesu izrade, tako i u procesu realizacije NAP-a.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 18. i 19.oktobar 2019. godine.

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrta NAP-a: Operativni tim Partnerstva za otvorenu upravu, kojim koordinira ministarka javne uprave i državni sekretar Ministarstva, koji je ujedno i kontakt osoba za inicijativu Partnerstvo za otvorenu upravu za Crnoj Gori.

Handwritten signature in blue ink.

Potpis ministra, odnosno rukovodioca organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrta NAP-a